

ХУЛОСАИ

Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-048 дар заминаи Донишгоҳи давлатии
Бохтар ба номи Носири Хусрав

Парвандаи аттестатсионии № 1

қарори шӯрои диссертатсионӣ аз 11.03.2023, протоколи № 1

Дар бораи Раҳимзода Муҳаммаднаби Маҳмадшоҳ, шаҳрванди Ҷумҳурии
Тоҷикистон додани дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ.

Диссертатсия дар мавзӯи “Методикаи ташаккули муносибати тамоюли
касбии муаллимони ояндаи биология дар раванди таълими физика” дар шакли
дастхат аз рӯи ихтисоси 13.00.02 – назария ва методикаи таълиму тарбия
(таҳсилоти миёнаи умумӣ) (13.00.02.01-назария ва методикаи таълими фанҳои
табиӣ(таҳсилоти миёнаи умумӣ)) Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-048
(11.06.202, протоколи №1), дар заминаи Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи
Носири Хусрав (735140, шаҳри Бохтар, кӯчаи Айнӣ 67) ба ҳимоя қабул карда
шуд.

Унвонҷӯ Раҳимзода Муҳаммаднаби Маҳмадшоҳ, соли таваллудаш 1983,
соли 2005 Донишгоҳи давлатии Қўрғонтеппа (ҳоло Бохтар) ба номи Носири
Хусравро бо ихтисоси ихтисоси муаллими физика бомуваффақият хатм
намудааст. (Диплом ТСИ 0004661 аз 12.07.2005с. № 66).

Ҳоло ӯ дар вазифаи омӯзгори кафедраи методикаи таълими физикаи
Донишгоҳи давлатии Қўрғонтеппа (ҳоло Бохтар) ба номи Носири Хусрав кор
мекунад.

Шаҳодатномаи №18-16 оид ба супоридани имтиҳонҳои минимуми номзадӣ
аз фанни забони англисӣ 7.02.2015, аз фанни фалсафа 30.05.2014, аз фанни
методикаи таълими физика 7.09.2018 сол дар ДДБ ба номи Носири Хусрав.

Диссертатсия дар кафедраи методикаи таълими физикаи Донишкадаи
давлатии Қўрғонтеппа (ҳоло Бохтар) ба номи Носири Хусрав.

Роҳбари илмӣ: Холназаров Санг – доктори илмҳои педагогика,
профессор.

Мушовири илмӣ: Шерматов Дусназар Саидович – доктори илмҳои
физикаю-математика, профессор.

Муқарризони расмӣ:

1. **Мачидов Ҳомид** – доктори илмҳои техникӣ, профессори
кафедраи “Географияи иқтисодӣ ва экологияи”-и Донишгоҳи
байналмилалӣ, сайёҳӣ ва соҳибқорӣ Тоҷикистон.
2. **Парвина Усмони Сафарзода** – номзади илмҳои педагогӣ, мудири
кафедраи методикаи таълими физика ва технологияи материалҳои ДДК ба
номи А. Рудакӣ.

Ташкилоти тақриздиҳанда: Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, дар ҳулосаи мусбати худ бо имзои номзади илмҳои физика-математика-Аловиiddинов А.Қ. ва мудири кафедраи методикаи таълими физика Истамов Ф.Х. пешниҳод гардида ва бо имзои ректори донишгоҳ, доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор, Хушвахтзода Қобилҷон Хушвахт қайд мекунад, ки кори диссертатсионии Раҳимзода Муҳаммаднаби Маҳмадшоҳ ҷавобгӯӣ ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, муаллифи он шоистаи дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.02 – назария ва методикаи таълиму тарбия(таҳсилоти миёнаи умумӣ(13.00.02.01- назария ва методикаи таълими фанҳои табиӣ(таҳсилоти миёнаи умумӣ) мебошад.

Унвонҷӯ муаллифи 26 кори чопшуда оид ба мавзӯи диссертатсия, аз ҷумла 19 кори илмии дар нашрияҳои илмии тақризшавандаи КОА ҚТ ва КОА ФР чоп гардида мебошад. Инчунин унвонҷӯ соҳиби 8 дастури таълимӣ ва 1 монография илмӣ мебошад. Дар ин қорҳо ҷиҳатҳои назариявӣ, илмию методӣ ва амалӣ инъикос ёфтаанд.

Мақолаҳои, ки дар маҷаллаҳои расмӣ тақризшавандаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва КОА-и Вазорати маориф ва илми Федератсияи Русия ба таъб расидаанд:

[1-М] Раҳимов, М.М. Равияи рушди таълими касбии олий [Чопӣ] / Раҳимов М.М. // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – Душанбе, 2012. - № 3/6 (96). -С. 169-170. ISSN 2074-1847

[2-М] Раҳимов, М.М. Муस्ताқилияти маърифатӣ дар фаъолияти таълимии донишҷӯён [Чопӣ] / Раҳимов М.М. // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – Душанбе, 2012. - №3/7(99). - С. 273-275. ISSN 2074-1847

[3-М] Раҳимов, М.М. Алоқаи мутақобили муस्ताқилият ва фаъолнокии инсон [Чопӣ] / Раҳимов М.М. // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – Душанбе, 2012. - №3/8(101). -С. 223-225. ISSN 2074-1847

[4-М] Раҳимов, М.М. Иқтидори инкишофёбандаи физика ҳамчун фанни таълимӣ дар омода кардани мутахассисони оянда [Чопӣ] / Раҳимов М. М. // Паёми Донишгоҳи давлатии Қўрғонтеппа ба номи Носири Хусрав. – Қўрғонтеппа, 2014. - №1(27). - С.134-136. ISSN

[5-М] Раҳимов, М.М. Технологияи таълими нигаронидашудаи касбӣ дар системаи таълими касбии олий [Чопӣ] / Раҳимов М.М. // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – Душанбе, 2015. - №3/1(158). - С.192-195. ISSN 2074-1847

[6-М] Раҳимов, М.М. Тарзҳои асосии инъикоси бавоситаи илм ҳамчун фаъолияти технологияи истифода дар мазмуни фанни таълимӣ [Чопӣ] / Раҳимов М.М. // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – Душанбе, - 2015. - №3/2(162). - С.214-217. ISSN 2074-1847

[7-М] Раҳимов, М.М. Омилҳои фаъолгардонии фаъолияти таълимӣ-маърифатии донишҷӯёни биолог дар машғулиятҳои фанни физика [Чопӣ] / Раҳимов М. М. // Паёми Донишгоҳи давлатии Қўрғонтеппа ба номи Носири Хусрав. – Қўрғонтеппа, – 2017. - №1-4(49). – С. 219-223. ISSN 2309-6764

[8-М] Раҳимов, М.М. Алоқаҳои байнифаннӣ дар равиши нигаронидашудаи касбӣ дар таълими фанни физика ҳамчун воситаи фаъолгардони фаъолияти таълимӣ-маърифатии муаллимони ояндаи фанни биология [Чопӣ] / Раҳимов М. М. // Раҳимов М. М., Холназаров С. // Паёми Донишгоҳи гуманитарии Бишкек. – 2017. - №4(42). – С. 83-85. ISSN 9967-410-59-0

[9-М] Раҳимов, М.М. Асосҳои диалектикаи фаъолияти таълимӣ-маърифатӣ толибилмон [Чопӣ] / Раҳимов М. М. / Маҷаллаи гуманитарии Балтика. – 2017. –Т.6. - №4(21). – С. 379-382. ISSN 2311-0066

[10-М] Раҳимов, М.М. Методҳои асосии таълими фанҳои сикли табиӣ [Чопӣ] / Раҳимов М. М. Холназаров С. // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав. – Бохтар,-2018. - №1/1(51). - С.85-90. ISSN 2309-6764

[11-М] Раҳимов, М.М. Вижагиҳои таълими физика барои муаллимони ояндаи биология сикли табиӣ [Чопӣ] / Раҳимов М. М. // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав. – Бохтар,-2018. - №-1/4(57). - С. 87-89. ISSN 2309-6764

[12-М] Раҳимов, М.М. Ҷанбаҳои психологӣ-дидактикаи фаъолгардони фаъолияти таълимӣ-маърифатии донишҷӯён дар раванди таълими физика [Чопӣ] / Раҳимов М. М. // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – Душанбе, - 2019. - №5 (101). - С.263-268. ISSN 2074-1847

[13-М] Раҳимов, М.М. Нақши методологияи таърих дар рушди илмҳои табиатшиносӣ. [Матн] / Холназаров С., Табаров С., Раҳимов М. М. // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – Душанбе, 2020. - № 2. -С. 222-226. ISSN 2074-1847

[14-М] Раҳимов, М.М. Методикаи гузаронидани корҳои озмоишии дорои мазмуни байнифаннӣ дар раванди таълими физика [Матн] / Холназаров С., Табаров С., Раҳимов М. М., Азимов Р. // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – Душанбе, 2020. - № 1. -С. 283-288. ISSN 2074-1847

[15-М] Раҳимов, М.М. Методикаи истифодаи донишҳои физикӣ дар ташаккули малақаҳои амалии омӯзиши омилҳои биологӣ [Матн] / Холназаров С., Табаров С., Раҳимов М. М., Азимов Р. // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – Душанбе, 2020. - № 1. -С. 243-249. ISSN 2074-1847

[16-М] Раҳимов, М.М. Роҳҳо ва воситаҳои истифодаи маводи тамоюли касбӣ дар машғулиятҳои маърузавӣ [Матн] / Абдуллоев С. Р., Раҳимов М. М., Таваров С., Холов С. Р. // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – Душанбе, 2020. - № 3. -С. 239-245. ISSN 2074-1847

[17-М] Раҳимов, М.М. Ташкил ва гузаронидани корҳои мустақилонаи илмӣ-таҳқиқотӣ аз фанни физика аз тарафи донишҷӯёни ихтисоси биология [Матн] / Абдуллоев С. Р., Холназаров С., Раҳимов М. М., Таваров С., Холов С. Р. // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – Душанбе, 2020. - № 5. -С. 243-250. ISSN 2074-1847

[18-М] Раҳимов, М.М. Шаклҳои ташкили машғулиятҳои таълимӣ, ҷой ва нақши онҳо дар амалӣ намудани робитаи физика бо биология. [Чопӣ] / Раҳимов М. М. // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав. – Бохтар,-2020. - №1/1(71). - С.156-163. ISSN 2663-5534

[19-М] Раҳимов, М.М. Асосҳои мазмунӣ ва фаъолияти робитаи байнифаннии физика бо биология [Чопӣ] / Раҳимов М. М. // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав. – Бохтар,-2020. - №1/3(77). - С.122-126. ISSN 2309-6764

Маводҳое, ки дар дигар маҷаллаҳо, нашрияҳо ва маҷмӯаҳо ба таъб расидаанд:

[20-М] **Раҳимов, М.М.** Ба даст овардани кристаллҳои лазерӣ $\text{NaBi}(\text{WO}_4)_2\text{-Nd}^{+3}$ [Чопӣ] / М.М. Раҳимов, Холов А., Ҳафизов С. / Конфронси ҷумҳуриявӣ илмӣ-методӣ «Масъалаҳои физикаи муосир». - Душанбе, 2007. -С. 101-102.

[21-М] **Раҳимов, М.М.** Мавқеи усули тафриқа дар пешрафти илми физика [Матн] / Раҳимов М.М / Маводи конфронси ҷумҳуриявӣ илмӣ-назариявӣ бахшида ба 20-солагии Истиклолияти Тоҷикистон дар мавзӯи «Инкишофи маориф дар давраи истиқлолияти давлатӣ». - Қўрғонтеппа, 2011. -С.109-111.

[22-М] **Раҳимов, М.М.** Омодагии методи муаллимони ояндаи физика дар шароити таълими тафриқа [Матн] / Раҳимов М. М / Маводи конфронси ҷумҳуриявӣ илмӣ-назариявӣ бахшида ба 20-солагии Истиклолияти Тоҷикистон дар мавзӯи «Инкишофи маориф дар давраи истиқлолияти давлатӣ». - Қўрғонтеппа, 2011. -С.111-113.

[23-М] **Раҳимов, М.М.** Муस्ताқилияти маърифатӣ дар фаъолияти таълимии донишҷӯён [Матн] / Раҳимов М. / Маводи конфронси байналмилалӣ илмӣ-амалӣ «Об барои рушди устувор. Бохтар, вилояти Хатлон Ҷумҳурии Тоҷикистон». – 2017. – С.44-51.

[24-М] **Раҳимов, М.М.** Дар графикҳо тасвир кардани натиҷаҳои ҷенкунии ҳатогиҳо мавриди иҷрои корҳои озмоишӣ аз физика [Матн] / Раҳмонов Ҳ. О., Гулаев И. Х., Тағоймуродов З. Раҳимов М. М. / Маводи конфронси байналмилалӣ илмӣ-амалии байналмилалӣ «Мушкилоти мубрами таълимӣ фанҳои риёзӣ ва табиӣ дар низоми таҳсилоти кредитӣ» Бохтар, вилояти Хатлон Ҷумҳурии Тоҷикистон. – 2018. – С.348-350.

[25-М] **Раҳимов, М.М.** Омӯзиши фаъолнокии шахсӣ, ки аз нуқтаи назари психологӣ дар раванди фаъолияти таълимӣ – маърифатӣ. [Матн] / Раҳимов М.М., Табаров С.Р., Холназаров С. / Конференсияи илмӣ-амалии Ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Муносибати босалоҳият дар таълими фанҳои табиӣ – риёзӣ: Воқеият ва имкониятҳо дар шароити татбиқшавии он» Ба муносибати 30 – солагии истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Душанбе – 2019. – С.308-311.

[26-М] **Раҳимов, М.М.** Методҳои асосии фаъолгардонии фаъолияти таълимӣ – маърифатӣ дар таълимӣ илмҳои табиатшиносӣ. [Матн] / Табаров С. Р., Раҳимов М. М., Холназаров С. / Конференсияи илмӣ-амалии Ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Муносибати босалоҳият дар таълими фанҳои табиӣ – риёзӣ: Воқеият ва имкониятҳо дар шароити татбиқшавии он» Ба муносибати 30 – солагии истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Душанбе – 2019. –С.319-323.

Дастурҳои таълимие, ки довталаби Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав тавсия ва чоп кардааст:

[27-М] **Раҳимов, М.М.** Ҳалли масъалаҳо доир ба фотометрия [Чопӣ] / Раҳимов М. М., Ойматова Ҳ., Таваров С., Алимардонов Э. – Душанбе: Графика-принт, 2012. - 70 с.

[28-М] **Раҳимов, М.М.** Тестҳо аз фанни физика барои довталабон [Чопӣ] / Раҳимов М.М., Таваров С., Ойматова Ҳ. –Душанбе: Графика-принт, 2012. -86 с.

[29-М] **Раҳимов, М.М.** Тестҳо аз фанни физика [Чопӣ] / Раҳимов М. М., Таваров С., Ойматова Ҳ., Ҳафизов С. –Душанбе: Графика-принт, 2012. - 120 с.

[30-М] **Раҳимов, М.М.** Биофизика [Чопӣ] / Раҳимов М.М., Ситамов С., Шерматов Э. –Қўрғонтеппа: Матбаа, 2013. -130 с.

[31-М] **Раҳимов, М.М.** Олами пурасрори физика [Чопӣ] / Раҳимов М. М., Бубиев М., Таваров С. – Қўрғонтеппа: Ношир С 2013. -194 с.

[32-М] **Раҳимов, М.М.** Санчишҳои тестӣ аз фанни физикаи мактабӣ ва физикаи умумӣ (барои доктарагон ва донишҷӯёни мактабҳои олии). [Матн] / Раҳимов М. М., Таваров С., Ойматова Ҳ., Исломов С. – Қўрғонтеппа: 2016. - 232 с.

[33-М] **Раҳимов, М.М.** Ҳодисаҳои электрикӣ ва магнитӣ (Дастури методӣ оид ба иҷроиши корҳои лабораторӣ). [Матн] / Табаров С.Р., Раҳимов М. М., Ойматова Ҳ. Ҳ., Сафаров Ш. Р., Турғунбаев М. Т. – Бохтар: 2021. – 120 с.

[34-М] **Раҳимов, М.М.** Ҳалли масъалаҳои физикӣ аз қисми механика (роҳнамо барои доктарагон). [Матн] / Раҳимов М.М., Алимардонов Э., Ойматова Ҳ.Ҳ., Сафаров Ш.Р. – Бохтар: 2020. – 210 с.

[35-М] **Раҳимов, М.М.** Муносибати тамоюли касбӣ дар таълими физика ҳамчун воситаи фаъолгардонии фаъолияти таълимӣ – маърифатии муаллимони ояндаи биология (Дастури методӣ) [Матн] / Табаров С. Р., Раҳимов М. М. //Бохтар: 2021. – 110 с.

Ба автореферат тақриз додаанд:

1. **Баротов Д.А**–номзади илмҳои педагогӣ, мудири кафедраи физика ва технологияи иттилоотӣ ДАТ ба номи Шириноҳ Шохтемур.
2. **Муҳаббатов Ҳушнуд**- номзади илмҳои техникӣ, мудири кафедраи «Физикаи эксперименталӣ»-и ДДОТ ба номи С.Айнӣ”.
3. **Ризоев С.** - номзади илмҳои техникӣ, дотсент, мудири кафедраи физикаи Донишгоҳи давлатии Данғара
4. **Гулманов У.Р**-номзади илмҳои педагогӣ, саромӯзгор мудири кафедраи “Фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ”-и ДЭТ дар ноҳияи Кӯшониён.

Ҳама тақризҳо воридшуда мусбӣ буда, эродҳо асосан хусусияти тавсиявӣ доранд.

Мубрамияти мавзӯи таҳқиқот. Прогресси илмӣ-техникӣ ба инкишофи системаҳои таълимӣ таъсири калон расонида, талабот нисбат ба сифати таълим дар мактабҳои олии омӯзгорӣ баланд гардида, зиёд мешавад, ки ин мувофиқан, боиси баланд гаштани талабот нисбат ба омода кардани донишҷӯён дар мактаби олии мегардад. Ҳангоми амалӣ намудани он талабот якдигар ивазкунии ҳадафҳо аз миқдори муайяни иттилоот дар бораи фаъолияти таълим ва бунёди сифатҳои шахсият ба амал меояд, ки вай имконият медиҳад, то тамоми маҷмӯи малака ва донишҳои азхудкардаашро истифода барад, ба ҳалли масъалаҳои касбӣ ва ҳаёти ғайриқолабӣ муносибат намуда, қобилиятҳои худро фаъолон инкишоф диҳад. Баррасии раванди касбӣ, таълимӣ, ки тамоми ҷузъҳои онро дар алоқамандӣ ба назар мегирад, аз муаллимони оянда тайёрии бисёрҷонибаи касбиро тақозо мекунад. Ин талабот комилан ба таълими муаллимони биология ҳам тааллуқ дорад, ки омода кардани сифатнокии онҳо ба сифати омӯхтани фанҳои пешазтахассусӣ ва инчунин дуруст омӯхтани фанҳои тахассусӣ вобастагӣ дорад.

Ҳангоми тайёр намудани муаллимони фанни биология яке аз фанҳои асосии пешазтахассусӣ фанни физика ба ҳисоб меравад, ки ба гурӯҳи фанҳои

табӣй-риёзӣ дохил мешавад. Ҳар гуна таҳқиқоти муосири биологӣ бидуни истифодаи мафҳум ва қонунҳои физикӣ ва инчунин методҳои таҳқиқотии он аз имкон берун аст. Аз ин рӯ, дар таълим истифода намудани муносибати тамоюли касбӣ нисбат ба фанҳои пешазтахассусӣ яке аз самтҳои афзалиятнок доир ба такмили касбии таълими муаллимони ояндаи биология мебошад.

Дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ таҷрибаи бойи дар раванди таълим истифода намудани муносибати тамоюли касбӣ андӯхта шудааст. Аксаран мушоҳида мешавад, ки метод ва равише, ки дар адабиёти илмӣ дар бораи он навишта шудааст, натиҷаи дилхоҳ ба бор намеорад. Сабабаш дар он аст, ки аввалан ҳар гурӯҳи мушаххас дорои таҷриба ва сатҳи рушди худ буда, дуюм, ҷаҳонбинӣ ва майлу рағбати донишҷӯ бо талаби замон тағйир меёбад. Аз ин рӯ, мо чунин меҳисобем, ки масъалаи муносибати тамоюли касбӣ дар раванди омӯзиш доимо боқӣ мемонад.

Натиҷаҳои назарраси тадқиқот, ки ҷанбаи навоари илмӣ доранд ва шахсан аз унвонҷӯ ба даст оварда шудааст:

1. Дар қор аввалин маротиба ба мақсад мувофиқ будани истифодаи методи тамоюли касбӣ дар таълими физика барои фаъолгардони муаллимони ояндаи биология дар қори таълимӣ ва маърифатӣ асоснок карда шуда, ҳамчун воситаи истифодаи алоқаҳои байнифаннии биология ва физика пешниҳод карда шудааст.

2. Барои истифодаи алоқаҳои байнифаннӣ самтҳои асосӣ муайян карда шуданд: ба таври васеъ татбиқ намудани методҳои физикӣ ҳангоми омӯзиши равандҳои биологӣ; истифодаи донишҳо аз соҳаи физика барои фаҳмондани моҳияти падидаҳои биологӣ ва пешгӯии онҳо; асоснок кардани зарурати истифодаи донишҳои методологӣ барои такмили донишҳои фанҳои табӣй; пайдо кардани алоқаҳои байниҳамдигарии фанҳои биология ва физика барои васеъ кардани сохтори ҷаҳонбинии донишҷӯён.

3. Методикаи омӯзонидани фанни физика ба муаллимони ояндаи биология таҳия шудааст, ки ба воситаи он дар асоси маводи мазмуни байнифаннидошта, аз ҷиҳати назариявӣ тактикаи муносибати тамоюли касбии таълим амалӣ карда мешавад, лоиҳаҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ва қорҳои байнифаннии озмоишӣ оид ба физика анҷом дода шуда, роҳҳои ҳалли вазифаҳои мутобиқгардонидашудаи биофизикӣ пешниҳод карда мешаванд.

Асоси методологии таҳқиқот.

- назарияи интиҳоби мазмуни таълим (М. Лутфуллоев, Г.Ф. Ҳасанова, М.Н.Скаткин, С.В. Леднев, Г.П. Корнев, С.Я. Батишев, Ю.К. Бабанский);

- назарияи фаъолияти касбӣ (Д.Э. Шерматов, Т.А. Шуқурзод, Ҳ. Мачидов, А. Комилӣ, В.А. Якунин, А.К. Маркова, Т.В. Кудрявцев, Е.А. Климов, М.С. Кагани, В.А. Слостенин ва дигарон);

- назарияи психологии фаъолият (С.Л. Рубинштейн, А.Н. Леонтев, В.В. Давидов, А.В. Брушлинский);

- таҳқиқоти назариявӣ дар соҳаи психология (Ф.К. Савина, Г.И. Шукин, В.В. Давидов, П.Я. Галперин, Л.С. Вигодский);

Аҳамияти назариявии таҳқиқот аз он иборат аст, ки натиҷаҳои дар раванди ин таҳқиқот ба даст омадаанд, ба тавсия ёфтани тасаввуроти илмӣ дар бораи алоқаҳои байнифаннии биология ва физика мусоидат мекунанд.

1. Мафҳуми вазифаҳои мутобиқ гардонидашудаи биофизикӣ ворид карда шудааст, ки барои ҳаллу фасли методҳо ва қонунҳои физикӣ истифода мешавад ва равандҳои биологӣ дар он ҳамчун объекти омӯзиши физика хизмат мекунанд.

2. Талабот нисбат ба интихоб ва таҳияи вазифаҳои мутобиқ гардонидашудаи биофизикӣ таҳия карда шудаанд: зимни ташаккулёбии шароити вазифаҳо таъмини ягонагии тавзеҳи мафҳумҳои умумӣ, илмиро дар назар гирифтани лозим аст; дар мазмуни вазифаҳои байнифаннӣ бояд робитаҳои ба таври воқеӣ дар табиат мавҷудбуда инъикос гарданд; натиҷаҳои рақамии ба даст овардашуда бояд бо воқеияти реалӣ мувофиқ бошанд.

3. Зимни амалӣ намудани корҳои таълимӣ-таҳқиқотии байнифаннӣ ва корҳои озмоишӣ мақсадҳои асосӣ барои тақвияти фаъолияти таълимӣ аз нуқтаи назари маърифатӣ муайян карда шудаанд:

- омӯзиши методҳои таҳқиқот, ки дар биология барои таҳқиқи объектҳои физикӣ истифода мешаванд;

- аз худ кардани методҳои таҳқиқоти физикӣ зимни омӯзиши объектҳо дар биология;

- аз бар кардани дониш ва **маҳоратҳои** сохтан ва таҳқиқи моделҳои физикӣ дар равандҳои гуногуни биологӣ.

Аҳамияти амалии кор иборат аст, ки натиҷаҳои назариявии таҳқиқот ба сифати истифодаи онҳо дар фаъолияти амалӣ пешниҳод карда шудаанд:

1. Як қатор тавсияҳо доир ба интихоби мазмуни курси физика, ки вижагиҳои таҳассуси ояндаи фаъолияти касбии донишҷӯён ва истифодаи онҳоро дар таҳқиқоти равандҳои биологӣ ба воситаи методҳои физикӣ ба назар гирифтаанд, таҳия карда шудаанд.

2. Барномаи корӣ доир ба фанни физика таҳия карда шудааст, ки амалӣ намудани муносибати тамоюли касбиро дар таълими муаллимони ояндаи биология ба назар гирифтааст.

3. Як қатор тавсияҳо доир ба интихоби мавзӯъ ва мазмуни курси физика бо дарназардошти вижагиҳои дониши донишҷӯён ва фаъолияти касбии ояндаи онҳо таҳия карда шудаанд.

4. Дастури таълимӣ (маҷмӯи корҳои лабораторӣ) бо мазмуни байнифаннӣ, таҳия ва нашр карда шудааст.

Таҳияи корҳои илмӣ нашршуда оид ба мавзӯи диссертатсия (26 қор аз ҷумла 19 қор дар нашрияҳои мансуб ба номгӯи маҷаллаву нашрияҳои пешбарии тақризшаванда, ки ҚОА назди Президенти ҚТ ва ҚОА ФР тавсия медиҳад).

Диссертатсияи Раҳимзода Муҳаммаднаби Маҳмадшоҳ ҷавобгӯи талаботи муқаррарнамудаи банди 7-уми “Тартиби додани дараҷа ва унвонҳои илмӣ” нисбати диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илм мебошад.

Шӯрои диссертатсионӣ дар ҷаласаи худ (11.03.2023 протоколи №1), дар бораи ба Раҳимзода Муҳаммаднаби Маҳмадшоҳ додани дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ қарор қабул кард.

Дар овоздиҳии пинҳонии Шӯрои диссертатсионӣ иборат аз 9 нафар, аз ҷумла 5 доктори илм, ки ба ҳайси шӯро дохил мешаванду дар ҷаласа иштирок доштанд, чунин овоз доданд: тарафдор-9 нафар, зид – нест, бюлетенҳои беътибор – нест.

Раиси шӯрои диссертатсионии
6D.ҚОА-048 доктори илмҳои
педагогӣ, профессор

Сагторов А.Э.

Котиби илмӣ шӯрои диссертатсионии
6D.ҚОА-048 номзади илмҳои
педагогӣ, дотсент

Ойматова Ҳ.Ҳ.